

Nastavení regulátorů

Adam Jáneš

Obsah

- Vysvětlení grafiky
- On/off regulátor
- P regulátor
- PD regulátor
- PID regulátor
- Ziegler-Nicholson metoda
- Vliv konstant na chování regulátoru

Případy, kdy se používají regulátory

- Tempomat v automobilu (sleduje rychlost)
- Sledování černé čáry (sleduje světelný senzor)
- Balancování předmětu na plošině (sleduje vzdálenost nebo úhel)
- Ovládání motoru (sleduje otáčky motoru)
- Termostatické prvky (sleduje teplotu)
  - Termostat
  - Termostatická hlavice topení
  - Termostatická baterie)

Světelný senzor

- Používá se pro sledování černé čáry
- Vrací hodnoty od 0 do 100
  - kolik procent vyslaných paprsků senzor zpět přijal
- Hodnoty v ideálním případě
  - Černé pozadí = 0
  - Bílé pozadí = 100
- Vhodné umístění
  - Cca 1 centimetr od podkladu
  - Senzor je kolmo k podkladu

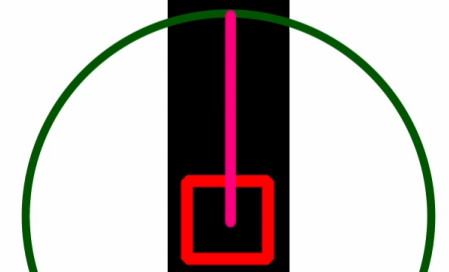
On/off regulátor

- U sledování černé čáry také „cik-cak“ regulátor
- Nebere v potaz velikost výchylky od požadované hodnoty
- Nedosáhne nikdy požadované hodnoty
  - Stále kolem hodnoty kmitá
- Princip:
  - Hodnota ze senzoru je vyšší než požadovaná
    - Uděláme předem konstantní akci, která hodnotu senzoru sníží (např. zatoč doleva)
  - Hodnota ze senzoru je nižší než požadovaná
    - Uděláme předem konstantní akci, která hodnotu senzoru zvýší (např. zatoč doprava)

Hodnoty:
rychlost 1x
Kp= 0.3
světelný senzor: x%
úhel = Kp * error
úhel: 0°

P regulátor

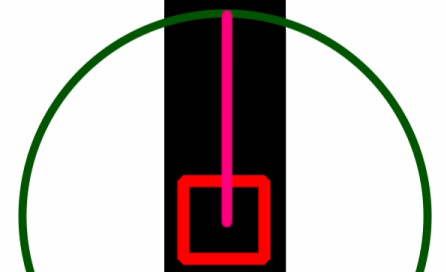
- Obsahuje pouze proporcionální složku
- Síla reakce na hodnotu senzoru závisí na výchylce od požadované hodnoty
  - Jak moc velká je odchylka, tak moc robot zatočí
- V nekonečném čase stále existuje nenulová chyba od požadované hodnoty

PD regulátor

- Obsahuje proporcionální a derivační složku
- Derivační složka reaguje na změnu hodnot senzoru
- Zvyšuje reakci regulátoru na zatáčky

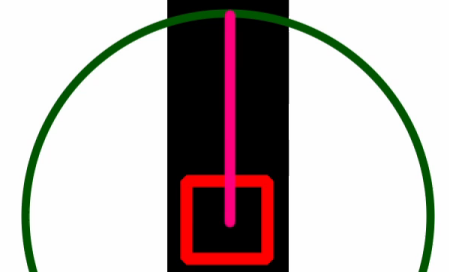
Hodnoty:
rychlost 1x
Kp= 0.7
Kd= 0.4
světelný senzor: x%
úhel = Kp*er + Kd*dif
úhel: x°

PID regulátor

- Obsahuje proporcionální, integrační a derivační složku
- Integrační složka sčítá výchylky od požadované hodnoty.
- Čím déle se nacházíme vzdáleny od požadované hodnoty, tím větší má integrační složka vliv na řízení
- Integrační složka zaručí nulovou odchylku v nekonečném čase

Hodnoty:
rychlost 1x
Kp= 0.5
Kd=0.15
Ki=0.1
poslední hodnota: 0%
suma: 0
světelný senzor: x%
úhel = $K_p * er + K_d * diff + K_i * sum$
úhel: 0°

Ziegler-Nicholson metoda

- Metoda pro určení koeficientů PID regulátoru
- Vytvoříme P regulátor a získáme hodnotu K_c , kdy robot kmitá kolem rovné černé čáry, ale stále je dokáže sledovat
- S tímto proporcionálním koeficientem určíme periodu kmitu robota P_c a periodu získání hodnot ze senzoru dT
- Z konstant K_c , P_c a dT lze vypočítat koeficienty pro P, PI, PD, a PID regulátor
- Výpočet koeficientů regulátorů na následujícím slidu

Výpočet koeficientů

Regulátor	Proporcionální koeficient K_p	Integrační koeficient K_i	Derivační koeficient K_d
P	$0.5 \cdot K_c$	0	0
PI	$0.45 \cdot K_c$	$1.2 \cdot K_p \cdot dt / P_c$	0
PD	$0.8 \cdot K_c$	0	$K_p \cdot P_c / (8 \cdot dt)$
PID	$0.6 \cdot K_c$	$2 \cdot K_p \cdot dt / P_c$	$K_p \cdot P_c / (8 \cdot dt)$

- Pro lepší chování regulátoru je možné koeficienty měnit až o 30%

Experimentální určení koeficientů

- Určit koeficienty pro samostatné chování složek
  - Vynulovat I a D složku a určit koeficient P složky
  - Vynulovat P složku a určit koeficient D složky
  - Vynulovat D složku a určit koeficient I složky
- Určené koeficienty použijeme v PID regulátoru a upravíme chování podle následující tabulky

Ovlivnění řízení jednotlivými složkami

Složka	Doba dosažení	Překmit	Čas ustálení	Chyba v nekonečném čase
Proporcionální	Snižuje	Zvyšuje	Malý efekt	Snižuje
Integrační	Snižuje	Zvyšuje	Zvyšuje	Eliminuje
Derivační	Malý efekt	Snižuje	Snižuje	Bez efektu